

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) ECONOMICS
EXAMINATION: DECEMBER - 2022
SECOND SEMESTER

Subject: Economics of Industries - II (ECBCS-17-214)

Date: 20/12/2022

Total marks: 60

Time: 2.00 pm to 4.30 pm

Instructions: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.

Q. 1. Choose the correct answer from the given options. (05)

1. It is absolutely necessary for a firm to evaluate the projects . . . . .

a) before making investments	b) after making investment
c) both (a) and (b)	d) none of the above
2. The private sector management is controlled by the ...

a) state government	b) central government
c) municipal corporation	d) none of the above
3. In a sole proprietorship firm, the owner is accountable for . . .

a) debts	b) profits
c) loss	d) all of the above
4. When a person purchases the shares of joint-stock company, he is stated as . . .

a) shareholder	b) customer
c) purchaser	d) none of the above
5. Most of the forest-based industries are located . . . .

a) away from source of raw material	b) near to sources of raw material
c) near to source of labour	d) none of the above

Q. 2. Answer any three of the following questions in 100 words. (15)

- 1) Merger
- 2) Acquisition
- 3) Significance of foreign capital
- 4) Features of special economic zones
- 5) Objective of regional development in India

Q. 3. Answer any one of the following question in 250 words. (10)

- 1) Discuss the major features of industrial policy of 1991
- 2) Discuss critically the labour market reforms in India

Q. 4. Answer any two of the following question in 500 words. (30)

- 1) Discuss the major features of private sector growth in India after the Independence
- 2) Describe critically the development of engineering goods industry in India
- 3) Discuss the role of Board for Industrial and Financial Reconstruction (BIFR) in India

मराठी रुपांतर
औद्योगिक अर्थशास्त्र भाग - २ (ECBCS- १७-२१४)

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्र. १. खाली दिलेल्या चार पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा. (०५)

१. व्यवसाय संस्थेला . . . . . आपल्या प्रकल्पाचे परीक्षण करणे अत्यंत गरजेचे असते.
  - अ) गुंतवणूक करण्यापूर्णी
  - ब) गुंतवणूक केल्यानंतर
  - क) दोन्ही (अ) आणि (ब)
  - ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही
२. खाजगी क्षेत्राचे व्यवस्थापन हे . . . . यांच्याकडून नियंत्रित केले जाते.
  - अ) राज्य सरकार
  - ब) केंद्र सरकार
  - क) महानगर पालिका
  - ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही
३. एकल मालकीच्या प्रकारात मोडणारी व्यवसाय संस्थेचा मालक हा . . . . यास जबाबदार असतो.
  - अ) कर्ज
  - ब) नफा
  - क) तोटा
  - ड) वरीलपैकी सर्व
४. ज्यावेळी एखादी व्यक्ती एका संयुक्त भांडवल कंपनीचे भाग खरेदी करते त्यावेळी त्या व्यक्तीस . . .
 म्हटले जाते.
  - अ) भाग भांडवलदार
  - ब) ग्राहक
  - क) खरेदीदार
  - ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही
५. वनावर आधारित बहुतेक उद्योगांचे स्थानिकीकरण . . . . होते.
  - अ) कच्च्या मालाच्या स्रोतापासून लांब
  - ब) कच्च्या मालाच्या स्रोताजवळ
  - क) श्रमिकांच्या स्रोताजवळ
  - ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही

प्र. २. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे १०० शब्दात लिहा. (१५)

- १) विलिनीकरण
- २) संपादन
- ३) विदेशी भांडवलाचे महत्त्व
- ४) विशेष आर्थिक क्षेत्राचे वैशिष्ट्ये
- ५) भारतातील प्रादेशिक विकासाची उद्दिष्ट्ये

प्र. ३. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर २५० शब्दात लिहा. (१०)

- १) १९९१ च्या औद्योगिक धोरणाची प्रमुख वैशिष्ट्ये सांगा.
- २) भारतातील श्रम बाजारातील सुधारणांची टीकात्मक चर्चा करा.

प्र. ४. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दात लिहा. (३०)

- १) भारतातील खाजगी उद्योगांच्या वाढीची प्रमुख वैशिष्ट्ये सांगा.
- २) भारतातील अभियांत्रिकी उद्योगांच्या विकासाची टीकात्मक चर्चा करा.
- ३) भारतामधील औद्योगिक आणि वित्तीय पुनर्रचना महामंडळाची भूमिका स्पष्ट करा.